

РЕШЕНИЕ

№ 38540

гр. София, 20.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на 31.10.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Милена Славейкова

ЧЛЕНОВЕ: Антони Йорданов
Мария Бойкинова

при участието на секретаря Мая Миланова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **9106** по описа за **2025** година докладвано от съдия Мария Бойкинова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Образувано е по касационна жалба от "АЙ ТИ ЕФ ГРУП" АД, чрез адв. У., срещу решение № 1793/16.05.2025 г., постановено по нахд № 16817/2024 г. по описа на Софийския районен съд, 104 с-в, с което е изменено наказателно постановление (НП) № 004432 от 27.11.2023 г. на директора на Регионална дирекция за областите С., Софийска, К., П. и Б. със седалище [населено място] към Главна дирекция "Контрол на пазара" при Комисията за защита на потребителите, като намалява размера на наложената имуществена санкция от 5 000 (пет хиляди) лева на 2 000 (две хиляди) лева.

С касационната жалба се излагат съображения за неправилност на решението на районния съд като постановено в нарушение на материалния закон - касационно основание по чл. 209, т. 3 АПК. Сочи се, че съдът неправилно е счел, че са налице материално-правните предпоставки за прилагане на разпоредбата на чл. 68г, ал. 1, вр. чл. 68в ЗЗП. Поддържа се, че не е налице вторият и третият елемент от фактическия състав на визираната за нарушена разпоредба на чл. 68г, ал. 1 ЗЗП, а именно: търговската практика на дружеството да противоречи на изискванията за добросъвестност и професионална компетентност и тази търговска практика да променя или да е възможно да промени съществено икономическото поведение на средния потребител, тъй като поведението на касатора по никакъв начин не противоречи на изискванията за добросъвестност и професионална компетентност, което от своя страна не би могло да променя или да е възможно да

промени съществено икономическото поведение на средния потребител. Сочи се, че „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД е изпълнил всички изисквания на закона, като е предоставил на кредитополучателя Ю. К. И. цялата информация и документи съгласно ЗПФУР и ЗПК, включително и информацията, посочена в чл. 8 и чл. 10 ЗПФУР, които съдържат подробна информация за доставчика на финансовата услуга - „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД съгласно чл. 8, ал. 1, т. 1 ЗПФУР; за финансовата услуга съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 ЗПФУР; за договора за предоставяне на финансови услуги от разстояние съгласно чл. 8, ал. 1, т. 3 ЗПФУР и друга информация съгласно чл. 8, ал. 1, т. 4 ЗПФУР, както и каква е сумата по главницата, какви са елементите на кредита, сроковете за погасяване и начина на сключване на договора. Касаторът се позовава на Приложение № 4 към Договор за потребителски към кредит № 585397, съгласно което страните са се съгласили, че клиентът следва да заплати на кредитодателя такса в размер на 99.84 лева, за разглеждане и оценка на заявката за кандидатстване за кредит и представената от клиента информация, подготовка на договора за кредит и допълнителните приложения към него, оценка на кредитоспособността и финансовите възможности на клиента и проверка на вероятността за погасяване на кредита. Посочва се, че в приложение № 4 към договора е предвидено таксата да се изплаща в пълен размер във всички случаи на погасяване на кредита, за което обстоятелство Ю. К. И. не отрича, което обоснова извод, че е бил информиран предварително за тази такса и не е бил въвеждан в заблуждение. Касаторът не е съгласен с изложеното от районния съд, че таксата за разглеждане и оценка на заявката не може да се приеме за обезщетение, дължимо при неизпълнение или отказ от договора.

Сочи се, че единствената сума, начислени от страна на кредитодателя след упражненото от кредитополучателя право на отказ от кредита, е предвидената в чл. 29, ал. 4 ЗПК възнаградителна лихва до датата на връщане на главницата, изчислена към посочена от кредитополучателя дата, като твърди, че кредиторът не е изисквал и събирал от потребителя обезщетения или такси за допълнителни услуги след момента на упражняване на отказ от кредита. Изтъква се, че „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД впоследствие е сторнирал въпросната такса и е върнал сумата на г-н И., който факт се установява както от извлечението от системата на „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД, приета като доказателство по делото, така и от самите показания на г-н И.. На следващо място се сочи, че действията на „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД не обуславят промяна на поведението на средния потребител. Позовава се на практиката на Съда на Европейския съюз, който трайно е приел, че националните юрисдикции трябва да вземат предвид възприятието на средния потребител, който е относително осведомен и в разумни граници наблюдателен и съобразителен (виж решение от 16.07.1998 година по дело Gut Springenheide, C-210/96, Recueil 1-04657, т. 31; решение от 13.01.2000 година по дело Estee Lauder, C-220/98, Recueil 1-00117, т. 27-30 решение от 19.09.2006 година по дело Lidl B., C-356/04, Recueil, стр. 1-8501, т. 78; решение от 12.05.2011 година по дело Ving Sverige AB, C-122/10, т. 23). В заключение счита, че „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД е спазил всички законови изисквания. Поддържа, че дори и да се приеме, че „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД е нарушил разпоредбата чл. 68е, ал. 2, предложение второ, във връзка с ал. 1, във връзка с чл. 68г, ал. 4 във връзка с чл. 68в ЗЗП, то това представлява „маловажен случай“ по смисъла на чл. 28 ЗАНН. Искането към съда е да се отмени изцяло решението на районния съд и вместо него да се отмени издаденото наказателно постановление. В условията на евентуалност, ако съдът прецени, че „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД е нарушил разпоредбата чл. 68е, ал. 2 ЗЗП, предложение второ, във връзка с ал. 1, във връзка с чл. 68г, ал. 4 във връзка с чл. 68в ЗЗП, моли съдът да измени решението на първоинстанционния съд, като предупреди нарушителя, устно или писмено, че при повторно извършване на нарушение ще му бъде наложено административно наказание. Претендира заплащане на направените в касационното производство разноски, включително адвокатско

възнаграждение.

В съдебно заседание - касаторът редовно призован, се представлява от адв. У., който поддържа жалбата и излага съображения за нейната основателност.

Ответникът – редовно призован, не изпраща представител.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, се представлява от прокурор К., който поддържа тезата за правилност на обжалваното решение.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, XVIII касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 АПК, във вр. чл. 63в ЗАНН, срещу съдебен акт, подлежащ на касационен контрол и от надлежна страна, с правен интерес от обжалването, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество касационната жалба е неоснователна.

За да постанови обжалваното решение районният съд е приел от фактическа страна, че на 20.09.2023 г., при извършена проверка от служители на КЗП, РД – С. на Smile Credit - „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД по повод подадена жалба от потребителя Ю. И. във връзка със сключен с дружеството договор за бърз кредит и отказ от договора, се установило, че на 31.07.2023 г. между „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД и потребителя Ю. И. е бил сключен договор за потребителски кредит № 585397/31.07.2023 г., по силата на който кредитодателят е предоставил на кредитополучателя кредитен продукт „Кредит до заплата“ и/или „Кредит на вноски“ при условията и сроковете, съдържащи се в договора, приложенията и анексите към него, общите условия и погасителния план. В съответствие с договора „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД е предоставил на Ю. И. парична сума в размер на 2 500.00 лева (главница), която последният се е задължил да върне в срок до 31.07.2025 г., при заплащане на уговорената между страните възнаградителна лихва за срока на договора. Съгласно Приложение № 4 към договора за потребителски кредит, страните са се споразумели потребителят да заплати на кредитодателя такса в размер на 99.84 лева, дължима за разглеждане и оценка на заявката за кандидатстване за кредит и предоставена от клиента преддоговорна информация, подготовка на договора за кредит и допълнителните приложения към него, оценка на кредитоспособността и финансовите възможности на клиента и проверка на вероятността за погасяване на кредита, която такса да бъде заплащана на равни вноски заедно с всяка вноска по договора.

След сключването на договора кредитополучателят е отправил до дружеството уведомление за отказ от кредита си, в резултат на което е получил отговор, че дължимата сума по договора му за кредит към 16.08.2023 г. включва следните компоненти: главница в размер на 2 500.00 лв., възнаградителна лихва в размер на 40.27 лв. и такса за разглеждане и оценка на заявката за отпускане на кредита в размер на 99.84 лв. Потребителят с последващо съобщение е бил уведомен, че към 17.08.2023 г. дължимата от него сума към дружеството е 2 642.63 лв., предвид актуализиране на стойността на начислената лихва, която сума е била изцяло заплатена на същата дата от потребителя.

След преценка на предоставената от дружеството информация относно начина на формирането на сумата, подлежаща на възстановяване след уважения отказ от договора за кредит, проверяващите установили, че във формираната по гореописания начин парична сума, възнаградителната лихва и таксата за разглеждане и оценка на заявката за отпускане на кредита не били дължими от потребителя и последният не е трябвало да заплаща същите. Приели са, че изискването за връщане на по-голяма стойност от клиента би повлияло на икономическото му поведение, с което кредитодателят е приложил нелоялна търговска практика. За установеното нарушение на

дружеството е бил съставен АУАН № 004432/23.10.2023 г. за нарушение на чл. 68г, ал. 1, вр. чл. 68в от ЗЗП. В законоустановения срок в КЗП било депозирано възражение по реда на чл. 44, ал. 1 ЗАНН, в което дружеството оспорва да е извършило вмененото му нарушение по съображения, че изисканата сума не е повлияла на икономическото поведение на потребителя.

Въз основа на съставения АУАН е било издадено НП № 004432/27.11.2023 г. на директора на Регионална дирекция за областите С., Софийска, К., П. и Б. към Главна дирекция „Контрол на пазара“ при Комисията за защита на потребителите, с което на основание чл. 210а ЗЗП на касаторът е наложено административно наказание „имуществена санкция“ в размер на 5 000 (пет хиляди) лева за нарушение на чл. 68г, ал. 1, вр. чл. 68в ЗЗП, което е изменено с обжалваното решение, като санкцията е намалена на 2000 лева.

От правна страна районният съд е приел, че АУАН и съставеното въз основа на него НП са издадени в предвидената от закона форма, от длъжностни лица в пределите на тяхната компетентност, които са подвели нарушението под правилната материална норма при спазване на визираните в чл. 42 и чл. 57 ЗАНН изисквания. Счел е че НП е постановено в 6-месечния срок, както и че са спазени всички давностни срокове, визирани в разпоредбата на чл. 34 ЗАНН досежно законосъобразното ангажиране на административнонаказателната отговорност на дружеството от формална страна. От материалноправна страна съдът е намерил за безспорно установено от обективна страна осъществяването на фактическия състав на административното нарушение по чл. 68г, ал. 1, вр. чл. 68в ЗЗП. Обосновал е извод, че при упражнен отказ от договор за кредит кредиторът няма право да изисква и събира от потребителя обезщетение, с изключение на обезщетението за направените от него разходи към публични административни органи, които не подлежат на възстановяване, а потребителят не е обвързан от допълнителните услуги, свързани с договора за кредит, които се предоставят от кредитора или от трето лице въз основа на споразумение между третото лице и кредитора. Приел е че уговорената в приложение № 4 към договора за кредит такса няма обезщетителен характер, целящ да обезвреди претърпени от кредитора имуществени вреди при евентуален отказ от договора или да обезпечи разходи, направени пред публични институции, тъй като начинът на уговаряне на таксата показва, че същата е функционално обособена от главницата, при което само последната подлежи на връщане при упражнено право на отказ от договора. Според съда фактическото превеждане на сумата от 99.84 лева в полза на кредитодателя е израз на прокарване на нелоялна търговска практика, накърняваща изискването за добросъвестност и водещо до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя. Намерил е че не са налице основания за приложение на разпоредбата на чл. 28 ЗАНН, тъй като установеното нарушение, както и обстоятелствата по същото, не разкриват по-ниска степен на обществена опасност от обичайната. Във връзка с определянето на наказанието съдът е отчел наличието на смекчаващо обстоятелство, изразяващо се във факта на възстановяване на неправомерно изисканата и получена от страна на дружеството парична стойност на таксата за разглеждане и оценка на заявката за отпускане на кредита и е намалил „имуществена санкция“ в размер на минимално предвидения в закона размер от 2 000 лева.

Обжалваното решение на районния съд е валидно, допустимо и правилно, постановено при правилно приложение на материалния закон, правилно разпределение на доказателствената тежест и правилно формиране на правните изводи на съда в съответствие с правилата на логическото мислене и съвкупна преценка на всички факти, обстоятелства и доказателствата, без да е допуснато изопачаването им или неправилното им тълкуване.

Настоящият касационен състав не установи при постановяване на решението, районният съд да е допуснал съществени процесуални нарушения. Обжалваното решение е постановено след

извършване на цялостна проверка за законосъобразност на издаденото НП. Фактическата обстановка по делото е правилно установена при спазване принципите на чл. 13 и чл. 14 НПК, във вр. с чл. 84 ЗАНН. Събрани са писмени и гласни доказателства, относими към всички факти, включени в предмета на доказване. Изводите за осъществяването на правнорелевантните факти са направени след обективно, всестранно и пълно обсъждане на приобщения доказателствен материал в неговата съвкупност.

Настоящият съдебен състав споделя изводите на районния съд, че АУАН и НП са издадени в предвидената от закона форма, от длъжностни лица в пределите на тяхната компетентност и при спазване на визираните в чл. 42 и чл. 57 ЗАНН изисквания.

Обжалваното решение е съобразено с материалния закон. Действително законодателят в разпоредбата на чл. 10а, ал. 1 ЗПК е предвидил възможността кредиторът да може да събира от потребителя такси и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, като в ал. 2 на същата разпоредба изрично е посочено, че кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисионни, които са свързани с усвояването и управлението на кредита. Следователно законът допуска събиране на такси и комисионни, които обаче касаят само допълнителни услуги по договора за кредит, но не и тези които пряко касаят действията по разглеждане на договора, вероятността за погасяване на кредита и финансовите възможности на потребителя, които безспорно са във връзка с усвояването и управлението на кредита.

Преценката дали дължимата в случая такса е по ал. 1 или ал. 2 на чл. 10а ЗПК следва да се извърши въз основа на факта, дали същата е за действие по усвояване и управление на кредита. В настоящия случай видно от приложение № 4 към договора за кредит таксата, която е изисквана от потребителя при отказ от договора е за „подготовка на договора за кредит и допълнителните приложения към него, оценка на кредитоспособността и финансовите възможности на клиента и проверка на вероятността за погасяване на кредита“. Анализът на посочената по-горе формулировка недвусмислено сочи, че таксата се дължи за действия, свързани с усвояването и управлението на договора за кредит. Така напр. действията по „подготовка на договора за кредит и допълнителните приложения към него“ са от естество по усвояването и управлението на кредита, поради което и събраните в тази връзка такси от кредитора са недължимо платени, съгласно императивната разпоредба на чл. 10а, ал. 2 ЗПК.

Вменената за нарушена разпоредба на чл. 68в ЗЗП въвежда забрана за извършване на нелоялните търговски практики. Разпоредбата на чл. 68г, ал. 1 ЗЗП съдържа дефиницията на основния състав на нелоялните търговски практики, уредени в чл. 68б – 68м ЗЗП. За да е налице фактическият състав на твърдяната от органа нелоялна търговска практика по чл. 68г, ал. 1 ЗЗП е необходимо да са налице кумулативно следните три елемента: 1.) търговска практика; 2) която да противоречи на изискването за добросъвестност и професионална компетентност и 3.) и която променя или има възможност да промени икономическото поведение на средния потребител. Дефиницията на добросъвестност и професионална компетентност е дадена в § 13, т. 28 ДР на ЗЗП и това е степента на специални познания, умения и грижи, които може да се очаква да бъдат притежавани и проявени от търговеца спрямо потребителя съгласно почтените пазарни практики и/или принципа за добросъвестност в сферата на дейност, упражнявана от търговеца. Съгласно § 13, т. 23 от ДР на ЗЗП „търговска практика“ е „всяко действие, бездействие, поведение, търговска инициатива или търговско съобщение, включително реклама и маркетинг, от страна на търговец към потребител, което е пряко свързано с насърчаването, продажбата или доставката на стока или предоставянето на услуга на потребителите“.

Налице е първата предпоставка, тъй като процесният договор № 585397 от 31.07.2023 г. е сключен между физическото лице Ю. И. и „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД в качеството му на търговец по смисъла на параграф 13, т. 2 от ДР на ЗЗП, доколкото дружеството е с предмет на дейност отпускане на заеми, финансов лизинг, придобиване на вземания по кредити и т.н.

Безспорно се установява по делото, че след уваженото уведомление за отказ от договора за кредит касаторът е изискал от потребителя заплащане на такса в размер на размер на 99.84 лева, която такса е за дейности, свързани с усвояването и управлението на кредита, тоест тя е недължима по силата на правилото на чл. 10а, ал. 2 ЗПК. Фактът, че потребителят е подписал приложение № 4 от договора, в което е уговорена таксата, не променя обективния факт, че осъществяваната от търговеца търговска практика противоречи на изискването за добросъвестност и професионална компетентност. Касаторът като дружество, вписано в регистър на финансовите институции, воден от БНБ, следва да познава нормативната уредба на ЗПК, касаеща неговата дейност, като стриктно спазва императивните разпоредби на чл. 10а, ал. 2 ЗПК и чл. 29 ЗПК. Уговореното в приложение № 4 от договора заплащане на такса в размер на 99.84 лева в полза на кредитора представлява нелоялна търговска практика, накърняваща изискването за добросъвестност и компетентност. Обстоятелството че потребителят е бил уведомен за размера на дължимата такса, както и че е дължима в пълен размер и при отказ от договора по никакъв начин не изключва недобросъвестността на кредитора, тъй като дружеството като кредитна институция следва да притежава нужните специални познания в областта на кредитирането и в съответствие с почтените финансови практики да спазва изискванията чл. 10а, ал. 2 ЗПК и чл. 29, ал. 4 ЗПК.

Видно от изложеното изводът на районния съд и наказващия орган за осъществен от търговеца и втория елемент на фактическия състав на нелоялната търговска практика е правилен.

От събраните по делото доказателства се установява, че е налице и третият елемент на фактическия състав на нелоялната търговска практика, а именно: да променя или да има възможност да промени икономическото поведение на средния потребител. Възраженията на касатора се основават на твърдението, че търговската практика няма как да промени икономическото поведение на потребителя, тъй като още преди сключване на договора за кредит страните са се съгласили, че клиентът следва да заплати такса в размер на 99.84 лева за разглеждане и оценка на заявката, подготовка на договора, проверка на финансовото състояние му вероятността за погасяване на кредита, която такса да се заплаща в пълен размер във всички случаи на погасяване на кредита, поради което потребителят не е бил въведен в заблуждение, както и не му е била спестена или премълчана информация. Посочените възражения обаче не отчитат обстоятелството, че при отказ от договора за кредит на основание императивната разпоредба на чл. 29, ал. 4 ЗПК потребителят дължи на кредитора връщане на главницата и възнаградителната лихва за периода на ползване на сумата, който факт е бил добре известен на дружеството Така уговореното в чл. 3 от приложение № 4 към договора таксата да се заплаща на равни месечни вноски заедно с всяка вноска по кредита навежда на мисълта, че процесната такса само формално е уговорената като такава, с цел да не се включи в СЕФ и ГПР. В

подкрепя на горното е обстоятелството, че в представената на кредитополучателя, преддоговорна информация, съдържаща се в чл. 6.1 от договора и в част IV. 1. от стандартния европейски формуляр, не се съдържа предупреждение за потребителя, че в случай на упражнен отказ от сключения договор ще бъде изискано от него заплащането на подобна такса извън главницата и лихвата по договора. По този начин дружеството е въвело в заблуждение потребителя или поне така поднесена информацията би променила икономическото поведение му поведение.

С оглед на горното изводът на първоинстанционния съд, че търговската практика би могла да доведе до промяна на икономическото поведение на средния потребител е правилен.

Споделим е извода на районния съд, че с действията си дружеството е осъществило нелоялната търговска практика, която би повлияла на процеса по формиране на търговско решение от страна на клиента по отношение на влизането в договорни отношения с дружеството, както и на решението му дали да се възползва от правото си на отказ от сключения вече договор за кредит.

Правилен е извода на районния съд, че „имуществена санкция“ следва да бъде в размер на минимално предвидения такъв в закона, с оглед на установеното по делото смекчаващо обстоятелство, тъй като касаторът е възстановил на потребителя парична стойност на таксата за разглеждане и оценка на заявката за отпускане на кредита.

С оглед изложеното настоящият състав намира, че обжалваното решение е правилно и следва да бъде оставено в сила.

При този изход на спора и на основание чл. 63д от ЗАНН, чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 27е от Наредбата за заплащането на правната помощ на ответника следва да се присъдят сторените разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 130 лв.

Воден от гореизложеното и на основание чл. 63в ЗАНН във връзка с чл. 221, ал. 2, АПК, Административен съд София – град, XVIII касационен състав:

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА № 1793/16.05.2025 г., постановено по нахд № 16817/2024 г. по описа на Софийския районен съд, 104 с-в.

ОСЪЖДА на "АЙ ТИ ЕФ ГРУП" АД да заплати на Комисията за защита на потребителите да сумата в размер на 130 лева.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.